

POSTANOWIENIE

Dnia 10 maja 2024 r.

Sąd Najwyższy w składzie:

SSN Paweł Kołodziejski (przewodniczący, sprawozdawca)

SSN Anna Dziergawka

SSN Adam Roch

Protokolant Kinga Sternik

przy udziale prokuratora Prokuratury Regionalnej del. do Prokuratury Krajowej
Krzysztofa Urgacza

w sprawie **M. B.**

skazanego z art. 286 § 1 k.k. i in.

po rozpoznaniu w Izbie Karnej na rozprawie

w dniu 10 maja 2024 r.,

kasacji wniesionej przez Rzecznika Praw Obywatelskich - na korzyść skazanego
od prawomocnego wyroku Sądu Rejonowego w Białogardzie
z dnia 3 grudnia 2021 r., sygn. akt VII K 258/21,

**oddala kasację jako oczywiście bezzasadną a kosztami
sądowymi postępowania kasacyjnego obciąża Skarb Państwa.**

UZASADNIENIE

Sąd Rejonowy w Białogardzie wyrokiem z dnia 3 grudnia 2021 r., sygn. akt
VII K 258/21, uznał M. B. za winnego tego, że:

- 16 stycznia 2018 r. w B., w powiecie ś., w województwie [...], działając wspólnie i
w porozumieniu z innym współoskarżonym oraz inną nieustaloną osobą, w celu

osiągnięcia korzyści majątkowej, doprowadzili M. G. do niekorzystnego rozporządzenia mieniem w postaci pieniędzy w kwocie 1.700 zł poprzez wprowadzenie go w błąd co do zamiaru wywiązania się z warunków sprzedaży za pośrednictwem portalu internetowego [...]pl wnętrza samochodu do pojazdu marki [...], czym działali na jego szkodę, którego to czynu dokonał przed upływem 5 lat po odbyciu kary 2 lat i 5 miesięcy pozbawienia wolności orzeczonej wyrokiem Sądu Rejonowego w Bielsku-Białej z 12 marca 2009 r. w sprawie o sygn. akt. II K 1201/08 za podobne przestępstwo umyślne, tj. występki z art. 280 § 1 k.k. w zw. z art. 64 §1 k.k., którą odbywał w okresach: od 20 listopada 2008 r. do 12 marca 2009 r., od 21 grudnia 2010 r. do 10 czerwca 2011 r. i od 8 sierpnia 2011 r. do 31 marca 2013 r., tj. występku kwalifikowanego z art. 286 §1 k.k. w zw. z art. 64 § 1 k.k.,

- 18 stycznia 2018 r. w S., w powiecie s., w województwie [...], działając wspólnie i w porozumieniu z innym współoskarżonym oraz inną nieustaloną osobą, w celu osiągnięcia korzyści majątkowej, doprowadzili T. N. do niekorzystnego rozporządzania mieniem w postaci pieniędzy w kwocie 1.800 zł poprzez wprowadzenie go w błąd co do zamiaru wywiązania się z warunków sprzedaży za pośrednictwem portalu internetowego [...]pl telewizora marki [...], czym działali na jego szkodę, którego to czynu dokonał przed upływem 5 lat po odbyciu kary 2 lat i 5 miesięcy pozbawienia wolności orzeczonej wyrokiem Sądu Rejonowego w Bielsku-Białej z 12 marca 2009 r. w sprawie o sygn. akt. II K 1201/08 za podobne przestępstwo umyślne, tj. występki z art. 280 § 1 k.k. w zw. z art. 64 §1 k.k., którą odbywał w okresach: od 20 listopada 2008 r. do 12 marca 2009 r., od 21 grudnia 2010 r. do 10 czerwca 2011 r. i od 8 sierpnia 2011 r. do 31 marca 2013 r., tj. występku kwalifikowanego z art. 286 §1 k.k. w zw. z art. 64 §1 k.k., uznając, że obu tych występki dokonał w warunkach ciągu przestępstw, określonych w art. 91 §1 k.k., za które wymierzył mu karę 1 roku i 6 miesięcy pozbawienia wolności. Wyrok w odniesieniu do M. B. zawierał także orzeczenie o obowiązku naprawienia szkody oraz rozstrzygnięcie w przedmiocie kosztów procesu.

Powyższy wyrok nie został zaskarżony przez żadną ze stron i uprawomocnił się w dniu 11 grudnia 2021 r.

Kasację od tego wyroku na korzyść skazanego M. B. wywiódł Rzecznik Praw Obywatelskich, podnosząc zarzut rażącego i mającego istotny wpływ na jego treść naruszenia prawa procesowego, to jest art. 366 § 1 k.p.k. i art. 410 k.p.k. w zw. z art. 413 § 2 pkt 1 k.p.k., polegającego na zaniechaniu wyjaśnienia wszystkich istotnych okoliczności sprawy związanych możliwością popełnienia przez M. B. przypisanych mu występków jako współsprawca w zamiarze bezpośrednim, pomimo tego, że z ujawnionych w sprawie okoliczności wynikało, że w czasie ich popełnienia był pozbawiony wolności.

W konsekwencji wniósł o uchylenie zaskarżonego wyroku i przekazanie sprawy sądowi pierwszej instancji do ponownego rozpoznania.

Obecny na rozprawie kasacyjnej prokurator wniósł o oddalenie kasacji jako oczywiście bezzasadnej.

Sąd Najwyższy zważył, co następuje.

Kasacja okazała się bezzasadna w stopniu oczywistym.

Rzecznik Praw Obywatelskich naruszenia przepisów art. 366 § 1 k.p.k. i art. 410 k.p.k. w zw. z art. 413 § 2 pkt 1 k.p.k. upatruje w niezasadnym – jego zdaniem – przypisaniu M. B. odpowiedzialności za zarzucane mu przestępstwa oszustwa w formie współsprawstwa w sytuacji, gdy w czasie ich popełnienia był on pozbawiony wolności. Niewątpliwie brak pisemnego uzasadnienia zaskarżonego orzeczenia utrudnia poznanie motywów jakimi kierował się sąd *meriti*, niemniej jednak nie może budzić wątpliwości, że powyższa okoliczność była znana sądowi orzekającemu. Z akt sprawy wynika bowiem, że w trakcie rozprawy w dniu 22 listopada 2021 r. sąd odczytał wyjaśnienia M. B. z postępowania przygotowawczego, w tym utrwalone w protokole przesłuchania z dnia 7 marca 2019 r. (k. 122) i 12 stycznia 2021 r. (k. 291), w których neguje on możliwość popełnienia sprawstwa właśnie z uwagi na pobyt w dniach 16 i 18 stycznia 2018 r. w jednostce penitencjarnej (k. 407). Co więcej, ujawnił także bez odczytywania na podstawie art. 405 § 2 k.p.k. wszystkie dokumenty znajdujące się w aktach sprawy, a co za tym idzie także pozyskany na etapie postępowania jurysdykcyjnego wydruk

z systemu NOE-SAD, który potwierdzał pozbawienie wolności M. B. m.in. w okresie od 13 grudnia 2017 r. do 29 lipca 2018 r. (k. 390). Zatem czyniąc ustalenia co do zamiaru skazanego i działania wspólnie i w porozumieniu z dwoma innymi osobami sąd miał na względzie sygnalizowaną przez kasatora okoliczność. W tej sytuacji o rażącej obrazie przepisów art. 366 § 1 k.p.k. i art. 410 k.p.k. w zw. z art. 413 § 2 pkt 1 k.p.k. nie może być mowy. Wadliwość rozstrzygnięcia można byłoby co najwyżej rozważać z punktu widzenia naruszenia art. 7 k.p.k., niemniej jednak tego zarzutu Rzecznik Praw Obywatelskich nie podniósł, co w świetle art. 536 k.p.k. wyklucza dopuszczalność kasacyjnej kontroli zaskarżonego wyroku pod tym kątem. W istocie wywiedziona kasacja sprowadza się więc do próby zakwestionowania poczynionych ustaleń faktycznych w odniesieniu do zamiaru oraz „istotności wkładu” skazanego w przestępczy proceder. Tymczasem na tym etapie postępowania nie jest dopuszczalne formułowanie tego rodzaju zarzutów i to zarówno w kasacji stron, jak i podmiotów szczególnych określonych w art. 521 k.p.k. Dotyczy to także próby zakwestionowania ustaleń faktycznych pod pozorem naruszenia przepisów prawa procesowego.

Jedynie na marginesie należy zauważyć, że sam fakt pozbawienia skazanego wolności w chwili czynu nie wyklucza *a priori* możliwości przypisania odpowiedzialności w formie współsprawstwa. Dla tej formy zjawiskowej (art. 18 § 1 k.k.) nie jest bowiem konieczne, aby każda osoba działająca w porozumieniu realizowała osobiście znamiona czynu zabronionego, gdyż wystarczy, że osoba taka działa w ramach uzgodnionego podziału ról, umożliwiając innemu sprawcy wykonanie czynu (zob. m.in. postanowienie SN z dnia 1 marca 2005 r., III KK 208/04, OSNKW 2005, nr 7-8, poz. 62).

Reasumując, w toku rozpoznania sprawy nie doszło do rażącego naruszenia przepisów prawa procesowego w postaci art. 366 § 1 k.p.k. i art. 410 k.p.k. w zw. z art. 413 § 2 pkt 1 k.p.k., a Sąd Najwyższy nie stwierdził uchybień wskazanych w art. 439 § 1 k.p.k., co skutkowało oddaleniem kasacji Rzecznika Praw Obywatelskich jako oczywiście bezzasadnej. Konsekwencją takiego postąpienia było – zgodnie z art. 638 k.p.k. – obciążenie Skarbu Państwa kosztami sądowymi postępowania kasacyjnego.

Mając powyższe na uwadze, Sąd Najwyższy orzekł jak w sentencji postanowienia.

Anna Dziergawka Paweł Kołodziejski Adam Roch

[PGW]

[ms]